

EZRA

¹ Og i Perserkongen Kyros' første Regeringsår vakte HERREN, for at hans Ord gennem Jeremias' Mund kunde opfyldes, Perserkongen Kyros' Ånd, så han lod følgende udråbe i hele sit Rige og desuden kundgøre ved en Skrivelse: ² Perserkongen, Kyros gør vitterligt: Alle Jordens Riger har HERREN, Himmels Gud, givet mig; og han har pålagt mig at bygge ham et Hus i Jerusalem i Juda. ³ Hvem iblandt eder, der hører til hans Folk, med ham være hans Gud, og han drage op til Jerusalem i Juda og bygge HERRENS, Israels Guds, Hus; han er den Gud, som bor i Jerusalem; ⁴ og alle Steder, hvor de tiloversblevne bor som fremmede, skal Beboerne støtte dem med Sølv, Guld, Heste og Kvæg, bortset fra de frivillige Gaver til Guds Hus i Jerusalem. ⁵ Da brød Overhovederne for Judas og Benjamins Fædrenehuse og Præsterne og Levitterne op, alle, hvis Ånd Gud vakte, så de drog op for at bygge HERRENS Hus i Jerusalem; ⁶ og bortset fra alle de frivillige Gaver kom alle deres Naboer dem til Hjælp med alt, både Sølv, Guld, Heste og Kvæg og Kostbarheder i Mængde. ⁷ Og Kong Kyros udleverede Karrene fra HERRENS Hus, som Nebukadnezar havde ført bort fra Jerusalem og ladet opstille i sin Guds Hus; ⁸ dem gav Perserkongen Kyros ny til Skatmesteren Mitredat, og han talte dem og overgav dem til Sjesjbazzar, Judas Fyrste. ⁹ Og Tallet

på dem var følgende: 30 Guldbækkener, 1.000 Sølvbakker, 29 Røgelseskåle, ¹⁰ 30 Guldbægre, 410 Sølvbægre af ringere Art og 1.000 andre Kar, ¹¹ i alt 5.400 Kar, dels af Guld og dels af Sølv. Alt dette bragte Sjesjbazzar med sig, da de landflygtige drog op fra Babel til Jerusalem.

2

¹ Følgende er de Folk fra vor Landsdel*, der drog op fra Landflygtigheden og Fangenskabet. Kong Nebukadnezar af Babel havde ført dem bort til Babel, men nu vendte de tilbage til Jerusalem og Juda, hver til sin By; { [^{*}dvs. Juda Esra 5, 8. Neh. 7, 6 ff.] } ² de kom i Følge med Zerubbabel, Jesua, Nehemja, Seraja, Re'elaja, Mordokaj, Bilsjan, Mispar, Bigvaj, Rehum og Ba'ana*. Tallet på Mændene i Israels Folk var: { [^{*}V. 2 ff. gentages Neh. 7, 7 ff.] } ³ Par'osj' Efterkommere 2.172, ⁴ Sjefatjas Efterkommere 372, ⁵ Aras Efterkommere 775, ⁶ Pahat-Moabs Efterkommere, Jesusas og Joabs Efterkommere, 2.812, ⁷ Elams Efterkommere 1.254, ⁸ Zattus Efterkommere 945, ⁹ Zakkajs Efterkommere 760, ¹⁰ Banis Efterkommere 642, ¹¹ Bebajs Efterkommere 623, ¹² Azgads Efterkommere 1.222, ¹³ Adonikams Efterkommere 666, ¹⁴ Bigvaj's Efterkommere 2.056, ¹⁵ Adins Efterkommere 454, ¹⁶ Aters Efterkommere gennem Hizkija 98, ¹⁷ Bezajs Efterkommere 323, ¹⁸ Joras Efterkommere 112, ¹⁹ Hasjums Efterkommere 223, ²⁰ Gibbars Efterkommere 95, ²¹ Betlehems Efterkommere 123, ²² Mændene fra Netofa 56, ²³ Mændene fra Anatot 128,

²⁴ Azmavets Efterkommere 42, ²⁵ Kirjat-Jearims, Kefiras og Be'erots Efterkommere 743, ²⁶ Ramas og Gebas Efterkommere 621, ²⁷ Mændene fra Mikmas 122, ²⁸ Mændene fra Betel og Aj 223, ²⁹ Nebos Efterkommere 52, ³⁰ Magbisj' Efterkommere 156, ³¹ det andet Elams Efterkommere 1.254, ³² Harims Efterkommere 320, ³³ Lods, Hadids og Onos Efterkommere 725, ³⁴ Jerikos Efterkommere 345, ³⁵ Sena'as Efterkommere 3.630. ³⁶ Præsterne var: Jedajas Efterkommere af Jesusas Hus 973, ³⁷ Immers Efterkommere 1.052, ³⁸ Pasjhurs Efterkommere 1.247, ³⁹ Harims Efterkommere 1.017. ⁴⁰ Levitterne var: Jesusas og Kadmiels Efterkommere af Hodavjas Efterkommere 74, ⁴¹ Tempelsangerne var: Asafs Sønner 128. ⁴² Dørvogterne var: Sjallums, Aters, Talmons, Akkubs, Hatitas og Sjobajs Efterkommere, i alt 139. ⁴³ Tempeltrællene var: Zihas, Hasufas, Tabbaots, ⁴⁴ Keros', Si'as, Padons, ⁴⁵ Lebanas, Hagabas, Akkubs, ⁴⁶ Hagabs, Salmajs, Hanans, ⁴⁷ Giddels, Gahars, Reajas, ⁴⁸ Rezins, Nekodas, Gazzams, ⁴⁹ Uzzas, Paseas, Besajs, ⁵⁰ Asnas, Me'unitternes, Nefusitternes, ⁵¹ Bakbuks, Hakufas, Harhurs, ⁵² Bazluts, Mehidas, Harsjas, ⁵³ Barkos', Siseras, Temas, ⁵⁴ Nezias og Hatifas Efterkommere. ⁵⁵ Efterkommere af Salomos Trælle var: Sotajs, Soferets, Perudas, ⁵⁶ Ja'alas, Darkons, Giddels, ⁵⁷ Sjefatjas, Hattils, Pokeret-Hazzebajims og Amis Efterkommere. ⁵⁸ Tempeltrællene og Efterkommerne af Salomos Trælle var i alt 392. ⁵⁹ Følgende, som drog op fra Tel-Mela, Tel-Harsja, Kerub-Addan og

Immer, kunde ikke opgive deres Fædrenehuse og Slægt, hvor vidt de hørte til Israel: ⁶⁰ Delajas, Tobijas og Nekodas Efterkommere 652. ⁶¹ Og af Præsterne: Habajas, Hakkoz' og Barzillajs Efterkommere; denne sidste havde ægtet en af Gileaditten Barzillajs Døtre og var blevet opkaldt efter dem. ⁶² De ledte efter deres Slægtebøger, men kunde ikke finde dem, derfor blev de som urene udelukket fra Præstestanden. ⁶³ Statholderen forbød dem at spise af det højhellige, indtil der fremstod en Præst med Urim og Tummim. ⁶⁴ Hele Menigheden udgjorde 42.360 ⁶⁵ foruden deres Trælle og Trælkvinder, som udgjorde 7.337, hvortil kom 200 Sangere og Sangerinder. ⁶⁶ Deres Heste udgjorde 736, deres Muldyr 245, ⁶⁷ deres Kameler 435 og deres Æsler 6.720. ⁶⁸ Af fædrenehusenes Overhoveder gav nogle, da de kom til HERRENS Hus i Jerusalem, frivillige Gaver til Guds Hus, for at det kunde genopbygges på sin Plads; ⁶⁹ de gav efter deres Evne til Byggesummen 61.000 Drakmer Guld, 5.000 Miner Sølv og 100 Præstekjortler. ⁷⁰ Derpå bosatte Præsterne, Levitterne og en Del al Folket sig i Jerusalem og dets Område, men Sangerne, Dørvogterne og Tempeltrællene og hele det øvrige Israel i deres Byer.

3

¹ Da den syvende Måned indtraf - Israelitterne boede nu i deres Byer - samledes Folket fuldtalligt i Jerusalem; ² og Jesua, Jozadaks Søn, og hans Brødre Præsterne og Zerubbabel, Sjealtiels Søn, og hans Brødre skred til at bygge Israels

Guds Alter for at ofre Brændofre derpå som foreskrevet i den Guds Mand Moses' Lov. ³ En Del af Hedningerne* samlede sig imod dem, men de rejste dog Alteret på dets gamle Plads og ofrede Brændofre derpå til HERREN, Morgen- og Aftenbrændofre. { [*dvs. de Ikke-Jøder, der boede i Palæstina.] } ⁴ Derpå fejrede de Løvhyttfesten som foreskrevet og ofrede Brændofre Dag for Dag i det rette Tal og på den foreskrevne Måde, hver Dag hvad der hørte sig til, ⁵ og siden det daglige Brændoffer og de Brændofre, som hørte til Nymånerne og alle HERRENS hellige Højtider, og alle de Brændofre, man frivilligt bragte HERREN. ⁶ Den første Dag i den syvende Måned begyndte de at ofre Brændofre til HERREN, før Grunden til HERRENS Helligdom endnu var lagt. ⁷ Derpå gav de Stenhuggerne og Tømmermændene Penge og Zidonierne og Tyrierne Fødevarer, Drikkevarer og Olie, for at de skulde bringe Cederstammer fra Libanon til Havet ud for Jafo, efter den Fuldmagt, Perserkongen Kyros havde givet dem. ⁸ I den anden Måned i det andet År efter deres Ankomst til Guds Hus i Jerusalem gjorde Zerubbabel, Sjealtiels Søn, og Jesua, Jozadaks Søn, sammen med alle deres Brødre, Præsterne og Levitterne, og alle dem, der var kommet fra Fangenskabet til Jerusalem, Begyndelsen, idet de satte Levitterne fra Tyveårsalderen og opefter til at lede Arbejdet med HERRENS Hus. ⁹ Og Levitterne Jesua og hans Sønner og Brødre, Kadmiel og hans Sønner, Hodavjas Sønner og Henadads Sønner, deres

Sønner og Brødre, trådte til i Endrægtighed for at føre Tilsyn med dem, der arbejdede på Guds Hus. ¹⁰ Og da Bygningsmændene lagde Grunden til HERRENS Helligdom, stod Præsterne i Embedsdragt med Trompeter, og Levitterne, Asafs Efterkommere, med Cymbler for at lovprise HERREN efter Kong David af Israels Anordning; ¹¹ og de stemte i med Lov og Pris for HERREN med Ordene "thi han er god, og hans Miskundhed mod Israel varer evindeligt!" Og hele Folket brød ud i høj Jubel, idet de priste HERREN, fordi Grunden var lagt til HERRENS Hus. ¹² Men mange af Præsterne, Levitterne og Overhovederne for Fædrenehuse, de gamle, der havde set det første Tempel, græd højt, da de så Grunden blive lagt til dette Tempel, men mange var også de, der opløftede deres Røst med Jubel og Glæde, ¹³ og man kunde ikke skelne Glædesjubelen fra Folkets Gråd; thi så højt var Folkets Jubelråb, at det hørtes langt bort.

4

¹ Men da Judas og Benjamins Fjender hørte, at de, der havde været i Landflygtighed, byggede HERREN, Israels Gud, en Helligdom, ² henvendte de sig til Zerubbabel, Jesua og Overhovederne for Fædrenehuse og sagde til dem: Lad os være med til at bygge, thi vi søger eders Gud såvel som I, og ham har vi ofret til, siden Assyrerkongen Asarhaddon førte os herhen! ³ Men Zerubbabel, Jesua og de andre Overhoveder for Israels Fædrenehuse svarede: "I skal ikke være fælles med os om at bygge vor Gud et Hus, men

vi vil være ene om at bygge for HERREN, Israels Gud, således som Kong Kyros, Perserkongen, pålagde os!" ⁴ Så bragte Hedningerne i Landet Judas Folks Hænder til at synke og skræmmede dem fra at bygge; ⁵ og de købte Folk til med deres Råd at modarbejde dem og bringe deres Planer til at strande; således gik det, så længe Perserkongen Kyros levede, lige til Perserkongen Darius' Regering. ⁶ Under Ahasverus'* Regering, i hans første Regeringstid, skrev de en Klage over Judas og Jerusalems Indbyggere. { [*dvs. Xerxes.] } ⁷ I Artaxerxes' Dage* affattede Bisjlam, Mitredat, Tabe'el og alle hans andre Embedsbrødre en Skrivelse til Perserkongen Artaxerxes. Skrivelsen var affattet på Aramaisk og oversat*. { [*Artaxerxes den Langhåndede.] / [**det følgende (4, 8-6, 18 ligesom også 7, 12-26) er skrevet på aramaisk.] } ⁸ Statholderen Rehum og Skriveren Sjimsjaj skrev et Brev mod Jerusalem til Kong Artaxerxes af følgende Indhold. ⁹ De, der dengang skrev, var Statholderen Rehum og Skriveren Sjimsjaj og alle deres andre Embedsbrødre, Dinitterne, Afarsatkitterne, Tarpelitterne, Afaresitterne, Arkitterne*, Babylonerne, { [*dvs. Indbyggerne i Erek, 1 Mos. 10, 10.] } ¹⁰ Susanitterne, Dehavitterne, Elamitterne og de andre Folk, som den store og navnkundige Asenappar* havde ført bort og ladet bosætte sig i Samarias Byer og andetsteds hinsides Floden, og så videre. { [*dvs. Assyrerkongen Assurbanipal.] } ¹¹ Dette er en Afskrift af Brevet, de sendte ham: "Til Kong Artaxerxes. Dine Trælle, Folkene

hinsides Floden, og så videre: ¹² Det være Kongen kundgjort, at Jøderne, som drog op til os fra dig, er kommet til Jerusalem; de er i Færd med at genopbygge denne oprørske og onde By; de genopfører Murene og udbedrer Grunden. ¹³ Men nu være det Kongen kundgjort, at hvis denne By bygges op og Murene genopføres, så vil de ikke svare Skat, Afgift eller Skyld, og der bliver Skår i Kongens Indtægter. ¹⁴ Da vi nu spiser Paladsets Salt, og det ikke sømmer sig for os at se på, at Kongen lider Skade, sender vi herved Bud og lader Kongen det vide, ¹⁵ for at der kan blive set efter i dine Fædres Krønikebog; i den vil du finde og se, at denne By er en oprørsk By, der har voldt Konger og Lande Skade, og at der fra gammel Tid har fundet Opstande Sted i den. Det er Grunden til, at denne By blev ødelagt. ¹⁶ Så lader vi da Kongen vide, at hvis denne By bygges op og Murerne genopføres, har du ikke mere nogen Besiddelse hinsides Floden!" ¹⁷ Kongen sendte da følgende Svar til Statholderen Rehum, Skrивeren Sjimsjaj og alle deres andre Embedsbrødre, som boede i Samaria og de andre Lande hinsides Floden: "Hilsen, og så videre. ¹⁸ Den Skrivelse, I har sendt mig, er forelæst mig grundigt. ¹⁹ Og på mit Bud har man set efter og fundet, at denne By fra gammel Tid har sat sig op mod Konger, og at der har fundet Oprør og Opstande Sted i den; ²⁰ over Jerusalem har der hersket mægtige Konger, som udstrakte deres Magt over alt hinsides Floden, og til hvem der svaredes Skat, Afgift og Skyld.

21 Giv derfor Ordre til at standse disse Mænd og til, at denne By ikke må genopbygges, før der kommer Befaling fra mig; 22 og tag eder vel i Vare for at vise Forsømmelighed i denne Sag, at ikke der skal lides store Tab til Skade for Kongerne!” 23 Så snart Afskriften af denne Skrivelse fra Kong Artaxerxes var blevet læst for Rehum, Skriveren Sjimsjaj og deres Embedsbrødre, begav de sig uopholdelig til Jøderne i Jerusalem og tvang dem med Magt til at standse Arbejdet. 24 Så standsede Arbejdet på Guds Hus i Jerusalem, og det hvilede til Perserkongen Darius' andet Regeringsår.

5

1 Men Profeterne Haggaj og Zakarias, Iddos Søn, profeterede for Jøderne i Juda og Jerusalem i Israels Guds Navn, som var over dem. 2 Da tog Zerubbabel, Sjealtiels Søn, og Jesua, Jozadaks Søn, fat og begyndte at bygge på Guds Hus i Jerusalem sammen med Guds Profeter, som støttede dem. 3 Men på den Tid kom Tattenaj, Statholderen hinsides Floden, Sjetar-Bozenaj og deres Embedsbrødre til dem og sagde: “Hvem har givet eder Lov til at bygge dette Tempel og genopføre denne Helligdom, 4 og hvad er Navnene på de Mænd, der bygger denne Bygning?” 5 Men over Jødernes Ældste vågede deres Guds Øje, så de ikke standsede dem i Arbejdet, før Sagen var forelagt Darius og der var kommet Svar derpå. 6 Afskrift af det Brev, som Tattenaj, Statholderen hinsides Floden, Sjetar-Bozenaj og hans Embedsbrødre, Afarsekitterne hinsides

Floden, sendte Kong Darius; ⁷ de sendte ham en Skrivelse, hvori der stod: Kong Darius ønsker vi al Fred! ⁸ Det være Kongen kundgjort, at vi begav os til Landsdelen Judæa til den store Guds Hus; det bliver bygget af Kvadersten, der lægges Bjælker i Muren, og Arbejdet udføres med Omhu og skyder frem under deres Hænder. ⁹ Vi spurgte da de Ældste der og talte således til dem: "Hvem har givet eder Lov til at, bygge dette Tempel og opføre denne Helligdom? ¹⁰ Vi spurgte dem også om deres Navne for at lade dig dem vide, og vi opskrev Navnene på de Mænd, der står i Spidsen for dem. ¹¹ Og Svaret, de gav os, lød således: Vi er Himmels og Jordens Guds Tjenere, og vi bygger det Tempel, som blev bygget for mange År siden, da en stor Konge i Israel byggede og opførte det. ¹² Da imidlertid vore Fædre vakte Himmels Guds Vrede, gav han dem i Babels Konges, Kaldæeren Nebukadnezars, Hånd, og han nedbrød dette Tempel og førte Folket i Landflygtighed til Babel. ¹³ Men i sit første Regeringsår gav Kong Kyros af Babel Befaling til at genopbygge dette Gudshus; ¹⁴ og Kong Kyros lod tillige de til Gudshuset hørende Guld- og Sølvkar, som Nebukadnezar havde borttaget fra Helligdommen i Jerusalem og ført til sin Helligdom i Babel, tage ud af Helligdommen i Babel, og de overgaves til en Mand ved Navn Sjesjbazzar, som han havde indsat til Statholder; ¹⁵ og han sagde til ham: "Tag disse Kar og drag ben og lad dem få deres Plads i Helligdommen i Jerusalem og lad Gudshuset blive genopbygget

på sin gamle Plads!” ¹⁶ Så kom denne Sjesjbazzar og lagde Grunden til Gudshuset i Jerusalem, og siden den Tid er der bygget derpå, men det er ikke færdigt. ¹⁷ Hvis derfor Kongen synes, så lad der blive set efter i det kongelige Skatkammer ovre i Babel, om det har sig således, at der af Kong Kyros er givet Befaling til at bygge dette Gudshus i Jerusalem; og Kongen give os så sin Vilje i denne Sag til Kende!”

6

¹ Så gav Kong Darius Befaling til at se efter i Skatkammeret, hvor man i Babel gemte Dokumenterne; ² og man fandt da i Borgen i Ameta* i Landsdelen Medien en Skriftrulle, hvori der stod: “Til Ihukommelse. { [*dvs. Ekbatana.] } ³ I sit første Regeringsår udstedte Kong Kyros følgende Befaling: Gudshuset i Jerusalem skal genopbygges, for at man der kan ofre Slagtofre og frembære Guds Ildofre; det skal være tresindstyve Alen højt og tresindstyve Alen bredt ⁴ med tre Lag Kvadersten og ét Lag Bjælker; Omkostningerne udredes af Kongens Hus. ⁵ Desuden skal Gudshusets Guld- og Sølvkar, som Nebukadnezar borttog fra Helligdommen i Jerusalem og førte til Babel, gives tilbage, og de skal bringes tilbage til deres Plads i Helligdommen i Jerusalem, og du skal sætte dem ind i Gudshuset!” ⁶ “Derfor skal I, Tattenaj, Statholder hinsides Floden, og Sjetar-Bozenaj med eders Embedsbrødre, Afarsekitterne hinsides Floden, ikke blande eder deri. ⁷ Lad Arbejdet med dette Gudshus gå sin Gang, lad

Jødernes Statholder og Jødernes Ældste bygge dette Gudshus på den gamle Plads. ⁸ Og hermed giver jeg Påbud om, hvorledes I skal stille eder over for disse Jødernes Ældste med Hensyn til Opførelsen af dette Gudshus: Af Kongens Skatteindtægter fra Landene hinsides Floden skal Omkostningerne nøjagtigt udredes til disse Mænd, og det ufortøvet; ⁹ og hvad der ellers er Brug for: Tyre, Vædre og Lam til Brændofre for Himmels Gud, Hvede, Salt, Vin og Olie, det skal efter Opgivende af Præsterne i Jerusalem udleveres dem Dag for Dag uden Afkortning, ¹⁰ for at de kan bringe Ofre til en liflig Duft for Himmels Gud og bede for Kongens og hans Sønners Liv. ¹¹ Og hermed påbyder jeg, at om nogen overtræder denne For ordning, skal en Bjælke rives ud af hans Hus, og til Straf skal han hænges op og nagles fast på den, og hans Hus skal gøres til en Grusdyng. ¹² Og den Gud, der har ladet sit Navn bo der, han slå enhver Konge og ethvert Folk til Jorden, som rækker Hånden ud for at over træde denne Forordning og øde lægge dette Gudshus i Jerusalem. Jeg, Darius, giver dette Påbud; lad det blive nøje udført!" ¹³ Da handlede Tattenaj, Statholderen hinsides Floden, Sjetar-Bozenaj og deres Embedsbrødre nøje efter det Påbud, Kong Darius havde sendt dem. ¹⁴ Og Jødernes Ældste byggede, og det lykkedes dem i Henhold til Profeterne Haggajs og Zakarias' Iddos Søns, Profeti; de byggede og fuldførte Værket efter Israels Guds Bud og efter Kyros' og Darius' og Perserkongen Artax-

erxes' Befaling. ¹⁵ De fuldendte Templet på den tredje Dag i Adar Måned i Kong Darius' sjette Regeringsår. ¹⁶ Så fejrede Israelitterne, Præsterne, Levitterne og de andre, der havde været i Landflygtighed, Gudshusets Indvielse med Glæde; ¹⁷ og de ofrede ved Indvielsen 100 Tyre, 200 Vædre og 400 Lam og til Syndofre for hele Israel 12 Gedebukke efter Tallet på Israels Stammer; ¹⁸ og de indsatte Præsterne efter deres Afdelinger og Levitterne efter deres Skifter til Gudstjenesten i Jerusalem som foreskrevet i Moses' Bog. ¹⁹ Derpå fejrede de, der havde været i Landflygtighed, Påsken den fjortende Dag i den første Måned. ²⁰ Thi Præsterne og Levitterne havde rensat sig og var rene alle som én; og de slagtede Påskelam for alle dem, der havde været i Landflygtighed, for deres Brødre Præsterne og for sig selv. ²¹ Og Israelitterne, der var vendt tilbage fra Landflygtigheden, spiste deraf sammen med alle dem, der havde udskilt sig fra Hedningerne i Landet og deres Urenhed og sluttet sig til dem for at søge HERREN, Israels Gud. ²² Og de fejrede de usyrede Brøds Højtid i syv Dage med Glæde, fordi HERREN havde glædet dem og vendt Assyrerkongens* Hjerter til dem, så at han styrkede deres Hænder i Arbejdet på Guds, Israels Guds, Hus. { [*dvs. Perserkongen.] }

7

¹ Efter disse Tildragelser drog under Perserkongen Artaxerxes' Regering Ezra, en

Søn af Seraja, en Søn af Azarja, en Søn af Hilkija, ² en Søn af Sjallum, en Søn af Zadok, en Søn af Ahitub, ³ en Søn af Amarja, en Søn af Azarja, en Søn af Merajot, ⁴ en Søn af Zeraja, en Søn af Uzzi, en Søn af Bukki, ⁵ en Søn af Abisjua, en Søn af Pinehas, en Søn af Eleazar, en Søn af Ypperstepræsten Aron - ⁶ denne Ezra drog op fra Babel. Han var skriftlærd, hjemme i Mose Lov, som HERREN, Israels Gud, havde givet; og Kongen opfyldte alle hans Ønsker, eftersom HERREN hans Guds Hånd var over ham. ⁷ Og en Del af Israelitterne og at Præsterne, Levitterne Tempelsangerne, Dørvogterne og Tempeltrællene drog ligeledes op til Jerusalem i Kong Artaxerxes' syvende Regeringsår. ⁸ De kom til Jerusalem i den femte Måned i Kongens syvende Regeringsår; ⁹ thi på den første Dag i den første Måned tog han Bestemmelse om Opbruddet fra Babel, og på den første Dag i den femte Måned kom han til Jerusalem, eftersom hans Guds gode Hånd var over ham. ¹⁰ Thi Ezra havde vendt sit Hjerte til at granske i HERRENS Lov og handle efter den og undervise Israel i Lov og Ret. ¹¹ Dette er en Afskrift, af den Skrivelse, Kong Artaxerxes medgav Præsten Ezra den Skriftlærde, den skriftlærde Kender af Bøgerne med HERRENS Bud og Anordninger til Israel: ¹² Artaxerxes, Kongernes Konge, til Præsten Ezra, den skriftlærde Kender af Himmels Guds Lov, og så videre: ¹³ Hermed giver jeg Tilladelse til, at enhver af Israels Folk og dets Præster og Levitter i mit Rige, der er til Sinds

at drage til Jerusalem, må drage med dig, ¹⁴ al den Stund du af Kongen og hans syv Rådgivere sendes for at undersøge Forholdene i Judæa og Jerusalem på Grundlag af din Guds Lov, som er i din Hånd, ¹⁵ og for at bringe det Sølv og Guld derhen, som Kongen og hans Rådgivere frivilligt har givet Israels Gud, hvis Bolig er i Jerusalem, ¹⁶ og alt det Sølv og Guld, som du får rundt om i Landsdelen Babel, tillige med de frivillige Gaver fra Folket* og Præsterne, der giver frivillige Gaver til deres Guds Hus i Jerusalem. { [*dvs. Jødefolket.] } ¹⁷ Derfor skal du samvittighedsfuldt for disse Penge købe Tyre, Vædre og Lam med tilhørende Afgrøde- og Drikofre og ofre dem på Alteret i eders Guds Hus i Jerusalem; ¹⁸ og hvad du og dine Brødre finder for godt at gøre med det Sølv og Guld, der bliver tilovers, det må I gøre efter eders Guds Vilje. ¹⁹ De Kar, der skænkes dig til Tjenesten i din Guds Hus, skal du afgive og stille for Israels Guds Åsyn i Jerusalem. ²⁰ Og de andre nødvendige Udgifter til din Guds Hus, som det tilfalder dig at udrede, må du udrede af det kongelige Skatkammer. ²¹ Jeg, Kong Artaxerxes, giver hermed den Befaling til alle Skatmestre hinsides Floden: Alt, hvad Præsten Ezra, den skriftlærde Kender af Himmelenes Guds Lov, kræver af eder, skal nøjagtigt ydes ²² indtil 100 Sølvtalenter, 100 Kor Hvede, 100 Bat Vin, 100 Bat Olie og Salt i ubegrænset Mængde. ²³ Alt, hvad der er påbudt af Himmelenes Gud, skal punktligt ydes til Himmelenes Guds Hus, at der ikke skal komme

Vrede over Kongens og hans Sønners Rige. ²⁴ Og det være eder kundgjort, at ingen har Ret til at pålægge nogen af Præsterne, Levitterne, Tempelsangerne, Dørvogterne, Tempeltrællene eller overhovedet nogen, der er sysselsat ved dette Guds Hus, Skat, Afgift eller Skyld! ²⁵ Men du, Ezra, skal i Kraft af Guds Visdom*, som er i din Hånd, indsætte Dommere og Retsbetjente til at dømme alt Folket hinsides Floden, alle dem, som kender, din Guds Lov; og hvem der ikke kender den, skal I undervise deri. { [*dvs. Loven.] } ²⁶ Og enhver, der ikke handler efter din Guds Lov og Kongens Lov, over ham skal der samvittighedsfuldt fældes Dom, være sig til Død, Landsforvisning, Pengebøde eller Fængsel. ²⁷ Lovet være HERREN, vore Fædres Gud, som indgav Kongen sådanne Tanker for at herliggøre HERRENS Hus i Jerusalem ²⁸ og vandt mig, Nåde hos Kongen og hans Rådgivere og alle Kongens mægtige Fyrster! Så fattede jeg da Mod, eftersom HERREN min Guds Hånd var over mig, og jeg samlede en Del Overhoveder af Israel til at drage op med mig.

8

¹ Følgende er de Overhoveder over Fædrenehuse og de i deres Slægtsfortegnelser opførte, som drog op med mig fra Babel under Kong Artaxerxes' Regering: ² Af Pinehas' Efterkommere Gersom; af Itamars Efterkommere Daniel; af Davids Efterkommere Hattusj, ³ Sjekanjas Søn; af Par'osj' Efterkommere Zekarja, i hvis Slægtsfortegnelse

der var opført 150 Mandspersoner; ⁴ af Pahat-Moabs Efterkommere Eljoenaj, Zerajas Søn, med 200 Mandspersoner; ⁵ af Zattus Efterkommere Sjekanja, Jahaziels Søn, med 300 Mandspersoner; ⁶ af Adins Efterkommere Ebed. Jonatans Søn, med 50 Mandspersoner; ⁷ af Elams Efterkommere Jesja'ja. Ataljas Søn, med 70 Mandspersoner; ⁸ af Sjefatjas Efterkommere Zebadja, Mikael's Søn, med 80 Mandspersoner; ⁹ af Joabs Efterkommere Obadja. Jehiels' Søn, med 218 Mandspersoner; ¹⁰ af Banis Efterkommere Sjelomit, Josifjas Søn, med 160 Mandspersoner; ¹¹ af Bebajs Efterkommere Zekarja, Bebajs Søn, med 28 Mandspersoner; ¹² af Azgads Efterkommere Johanan, Hakkatans Søn, med 110 Mandspersoner; ¹³ af Adonikams Efterkommere de sidst komne, nemlig Elifelet. Je'iel og Sjemaja, med 60 Mandspersoner; ¹⁴ af Bigvaj's Efterkommere Utaj og Zabud med 70 Mandspersoner. ¹⁵ Og jeg samlede dem ved den Flod, der løber ad Ahava til, og vi lå lejret der i tre Dage. Men da jeg tog Folket og Præsterne nærmere i Øjesyn, fandt jeg ingen Levitter der. ¹⁶ Jeg sendte derfor Overhovederne Eliezer, Ariel, Sjemaja, Elnatan, Jarib, Elnatan, Natan, Zekarja og Mesjullam og Lærerne Jojarib og Elnatan hen ¹⁷ og bød dem gå til Overhovedet Iddo i Byen Kasifja, idet jeg lagde dem de Ord i Munden, hvormed de skulde overtale Iddo og hans Brødre i Byen Kasifja til at sende os Tjenere til vor Guds Hus; ¹⁸ og eftersom vor Guds gode Hånd var over os, sendte de os en

forstandig Mand af Efterkommerne efter Mali, Israels Søn Levis Søn, Sjerebja med hans Sønner og Brødre, atten Mand, ¹⁹ og Hasjabja og Jesja'ja af Meraris Efterkommere med deres Brødre og Sønner, tyve Mand, ²⁰ og af Tempeltrællene, som David og Øversterne havde stillet til Levitternes Tjeneste, 220 Tempeltrælle, alle med Navns Nævnelser. ²¹ Så lod jeg der ved Floden Ahava udråbe en Faste til Ydmygelse for vor Guds Åsyn for hos ham at udvirke en lykkelig Rejse for os og vore Familier og Ejendele; ²² thi jeg undså mig ved at bede Kongen om Krigsfolk og Ryttere til at hjælpe os undervejs mod Fjenden, eftersom vi havde sagt til Kongen: Vor Guds Hånd er over alle; der søger ham, og hjælper dem, men hans Vælde og Vrede kommer over alle dem, der forlader ham. ²³ Så fastede vi og bad til vor Gud derom, og han bønhørte os. ²⁴ Derpå udvalgte jeg tolv af Præsternes Øverster og Sjerebja og Hasjabja og ti af deres Brødre; ²⁵ og dem tilvejede jeg Sølv og Guld og gav dem Karrene, den Offerydelse til vor Guds Hus, som Kongen, hans Rådgivere og Fyrster og alle de der boende Israelitter havde ydet; ²⁶ jeg tilvejede dem af Sølv 650 Talenter, Sølvkar til en Værdi af 100 Talenter, af Guld 100 Talenter, ²⁷ tyve Guldbægre til 1.000 Darejker og to Kar af fint, guldglimsende Kobber, kostbare som Guld. ²⁸ Så sagde jeg til dem: "I er helliget HERREN, og Karrene er helliget, og Sølv og Guld er en frivillig Gave til HERREN, eders Fædres Gud; ²⁹ våg derfor over det og vogt på det, indtil I

Påsyn af Præsternes og Levitternes Øverster og Israels Fædrenehuses Øverster vejer det ud i Jerusalem i Kamrene i HERRENS Hus!" ³⁰ Da modtog Præsterne og Levitterne det tilvejede, Sølvet og Guldet og Karrene, for at bringe det til vor Guds Hus i Jerusalem. ³¹ Så brød vi op fra Floden Ahava på den tolvte Dag i den første Måned for at drage til Jerusalem; og vor Guds Hånd var over os, så han frelste os fra Fjendernes og Røvernes Hånd undervejs. ³² Da vi var kommet til Jerusalem, holdt vi os rolige der i tre Dage; ³³ og på den fjerde Dag blev Sølvet, Guldet og Karrene afvejet i vor Guds Hus og overgivet Præsten Meremot, Urijas Søn, tillige med El'azar, Pinehas' Søn, og Levitterne Jozabad, Jesusas Søn, og Noadja, Binnujs Søn, ³⁴ alt sammen efter Tal og Vægt, og hele Vægten blev optegnet: På samme Tid ³⁵ bragte de, der kom fra Fangenskab, de, der havde været i Landflygtighed, Brændofre til Israels Gud: 12 Tyre for hele Israel, 96 Vædre, 77 Lam og 12 Gedebukke til Syndofre, alt sammen som Brændoffer til HERREN. ³⁶ Og de overgav Kongens Befalinger til Kongens Satraper og Statholderne hinsides Floden, og disse ydede Folket og Guds Hus deres Hjælp.

9

¹ Men da alt dette var gjort, kom Øversterne til mig og sagde: "Folket, Israel* og Præsterne og Levitterne, har ikke skilt sig ud fra Hedningerne** eller fra deres Vederstyggeligheder,

Kana'anæerne, Hetitterne, Perizzitterne, Jebusitterne, Ammonitterne, Moabitterne, Ægypterne og Amoritterne; { [*dvs. Lægfolket.] / [**se til Esra 3, 3.] } ² thi af deres Døtre har de taget sig selv og deres Sønner Hustruer, så at den hellige Sæd har blandet sig med Hedningerne; og Øversterne og Forstanderne var de første til at øve denne Troløshed!" ³ Da jeg hørte den Tale, sønderrev jeg min Kjortel og min Kappe, rev Hår af mit Hoved og Skæg og satte mig hen i stum Smerte. ⁴ Da samlede sig omkring mig alle de, der bævede for Israels Guds Ord mod Troløsheden hos dem, der havde været i Landflygtighed; og jeg sad i stum Smerte til Aftenafgrødeofferets Tid. ⁵ Men ved Aftenafgrødeofferets Tid rejste jeg mig af min Selvydmygelse, og idet jeg sønderrev min Kjortel og min Kappe, kastede jeg mig på Knæ og udbredte Hænderne til, HERREN min Gud ⁶ og sagde: "Min Gud, jeg skammer mig og blues ved at løfte mit Ansigt til dig, min Gud, thi vore Misgerninger er vokset os over Hovedet, og vor Skyld er så stor, at den rækker til Himmelen! ⁷ Fra vore Fædres Tid indtil denne Dag har vor Skyld været stor, og for vore Misgerninger blev vi, vore Konger og Præster givet til Pris for Landenes Konger, for Sværd, Fangenskab, Udplyndring og Vanære, således som det er den Dag i Dag. ⁸ Og nu er der en føje Stund blevet os Nåde til Del fra HERREN vor Gud, idet han har ladet os beholde en undsluppet Rest og givet os at slå vor Teltpæl på sit hellige Sted, for at vor Gud kan lade vore

Øjne lyse og give os en Smule Livskraft i vor Trældom; ⁹ thi er vi end Trælle, har vor Gud dog ikke forladt os i vor Trældom, men vundet os Nåde for Perserkongernes Åsyn, så at han har givet os Livskraft til at rejse vor Guds Hus og opbygge dets Grushobe og givet os et Gærde i Juda og Jerusalem. ¹⁰ Men hvad skal vi nu sige, vor Gud, efter alt dette? Vi har jo forladt dine Bud, ¹¹ som du gav os ved dine Tjenere Profeterne, da du sagde: Det Land, I drager ind i og tager i Besiddelse, er et urent Land på Grund af Hedningernes Urenhed, på Grund af de Vederstyggeligheder; de i deres Urenhed har fyldt det med fra Ende til anden; ¹² derfor må I ikke give deres Sønner eders Døtre eller tage deres Døtre til Hustruer for eders Sønner og ingen Sinde søge deres Velfærd og Lykke, at I kan blive stærke og nyde Landets Goder og sikre eders Sønner Besiddelsen deraf for evigt! ¹³ Efter alt, hvad der er vederfaret os på Grund af vore onde Gerninger og vor svare Skyld - og endda har du vor Gud ikke i fuldt Mål tilregnet os vore Synder, men skænket os en sådan Flok undslupne - ¹⁴ skal vi da på ny krænke dine Bud ved at besvogle os med Folk, der øver slige Vederstyggeligheder? Vil du da ikke vredes således på os, at du ødelægger os aldeles, så der ikke levnes nogen Rest, og ingen undslipper? ¹⁵ HERRE, Israels Gud! Du er retfærdig, derfor er vi nu en Rest tilbage, som er undsluppet; se, vi står for dig i vor Syndeskyld; thi det er umuligt at bestå for dit Åsyn, når sligt kan ske!”

10

¹ Medens Ezra nu under Bøn og Syndsbekendelse grædende kastede sig ned foran Guds Hus, samlede en stor Skare Israelitter sig om ham, både Mænd, Kvinder og Børn, thi Folket græd heftigt. ² Derpå tog Sjekanja, Jehiels Søn, af Elams Efterkommere til Orde og sagde til Ezra: Vi har været Troløse mod vor Gud ved at hjemføre fremmede Kvinder af Hedningerne i Landet. Men trods alt er der endnu Håb for Israel. ³ Lad os slutte Pagt for vor Gud om at skille os af med alle vore fremmede Kvinder og deres Børn efter min Herres Bestemmelse og deres, som bæver for Guds Bud, og lad der blive handlet efter Loven! ⁴ Stå op, thi det er dig, der skal tage dig af Sagen, og vi vil stå dig bi; vær frimodig og tag fat! ⁵ Da stod Ezra op og tog Præsternes, Levitternes og hele Israels Øverster i Ed på, at de vilde handle således, og de aflagde Eden. ⁶ Derpå rejste Ezra sig fra Pladsen foran Guds Hus og begav sig til Johanans, Eljasjibs Søns, Kammer, hvor han tilbragte Natten; han hverken spiste eller drak, fordi han græmmede sig over Troløsheden hos dem, der havde været i Landflygtighed. ⁷ Derpå lod man kundgøre i Juda og Jerusalem fortælle dem, der havde været i Landflygtighed, at de skulde give Møde i Jerusalem; ⁸ og enhver, som ikke indfandt sig Tredjedagen derefter ifølge Øversternes og de Ældstes Bestemmelse, al hans Ejendom skulde der lægges Band på, og han selv skulde udelukkes fra deres Forsamling, der havde været i Landflygtighed. ⁹ Så samledes

alle Mænd af Juda og Benjamin på Tredjedagen i Jerusalem; det var den tyvende Dag i den niende Måned; og alt Folket stillede sig op på den åbne Plads ved Guds Hus, skælvende både for Sagens Skyld og som Følge af Regnskyllene. ¹⁰ Derpå stod Præsten Ezra op og sagde til dem: "I har forbrudt eder ved at hjemføre fremmede Kvinder og således øget Israels Syndeskyld; ¹¹ så bekend da nu eders Synd for HERREN, eders Fædres Gud, og gør hans Vilje; skil eder ud fra Hedningerne i Landet og fra de fremmede Kvinder!" ¹² Og hele Forsamlingen svarede med høj Røst: "Som du siger, bør vi gøre! ¹³ Men Folket er talrigt, og det er Vinterregnens Tid, så vi kan ikke blive stående her ude; og Sagen kan heller ikke afgøres på en Dag eller to, da vi har forbrudt os højliggen her. ¹⁴ Lad derfor Øversterne for hele vor Forsamling give Møde og lad alle dem, der i vore Byer har hjemført fremmede Kvinder, indfinde sig til en fastsat Tid, ledsaget af de enkelte Byers Ældste og Dommere, for at vi kan blive friet fra vor Guds Vrede i denne Sag!" ¹⁵ Kun Jonatan, Asa'els Søn, og Jazeja, Tikvas Søn, satte sig derimod med Støtte fra Mesjullam og Levitten Sjabbetaj. ¹⁶ Men de, der havde været i Landflygtighed, handlede derefter; og Præsten Ezra udvalgte sig nogle Mænd, Overhovederne for de enkelte Fædrenehuse, alle med Navns Nævnelser. Disse holdt da Møde den første Dag i den tiende Måned for at undersøge Sagen, ¹⁷ og de var færdige med alle de Mænd, som havde hjemført fremmede Kvinder, til den første

Dag i den første Måned. ¹⁸ Blandt Præsterne fandtes følgende, der havde hjemført fremmede Kvinder: Af Jesuas, Jozadaks Søns, Efterkommere og hans Brødre Ma'aseja, Eliezer, Jarib og Gedalja; ¹⁹ disse gav deres Hånd på at ville sende deres Hustruer bort, og deres Skyldoffer var en Vædder for deres Syndeskyld. ²⁰ Af Immers Efterkommere: Hanani og Zebadja. ²¹ Af Harims Efterkommere: Ma'aseja, Elija, Sjemaja, Jehiel og Uzzija. ²² Af Pasjhurs Efterkommere: Eljoenaj, Ma'aseja, Jisjmael, Netan'el, Jozabad og El'asa. ²³ Af Levitterne: Jozabad, Sjim'i. Kelaja, det er Kelita, Petaja, Juda og Eliezer. ²⁴ Af Tempelsangerne: Eljasjib og Zakkur. Af Dørvogterne Sjallum, Telem og Uri. ²⁵ Af Israel*: Af Par'osj' Efterkommere: Ramja, Jizzija, Malkija, Mijjamin, El'azar, Malkija og Benaja. { [*dvs. Lægfolket.] } ²⁶ Af Elams Efterkommere: Mattanja, Zekarja, Jehiel, Abdi, Jeremot og Elija. ²⁷ Af Zattus Efterkommere: Eljoenaj, Eljasjib, Mattanja, Jeremot, Zabad og Aziza. ²⁸ Af Bebajs Efterkommere: Johanan, Hananja, Zabbaj og Atlaj. ²⁹ Af Banis Efterkommere: Mesjullam, Mal-luk, Adaja, Jasjub, Sjeal og Ramot. ³⁰ Af Pahat-Moabs Efterkommere: Adna, Kelal, Benaja, Ma'aseja, Mattanja, Bezal'el, Binnuj og Menassje. ³¹ Af Harims Efterkommere: Eliezer, Jissjija, Malkija, Sjemaja, Sjim'on, ³² Binjamin, Malluk og Sjemarja. ³³ Af Hasjums Efterkommere: Mattenaj, Mattatta, Zabad, Elifelet, Jeremaj, Menassje og Sjim'i. ³⁴ Af Banis Efterkommere: Ma'adaj, Amram, Uel, ³⁵ Benaja, Bedeja, Keluhu,

³⁶ Vanja, Meremot, Eljasjib, ³⁷ Mattanja, Mattenaj og Ja'asaj. ³⁸ Af Binnujs Efterkommere: Sjim'i, ³⁹ Sjelemja, Natan, Adaja, ⁴⁰ Maknadbaj, Sjasjaj, Sjaraj, ⁴¹ Azar'el, Sjelemja, Sjemarja, ⁴² Sjallum, Amarja og Josef. ⁴³ Af Nebos Efterkommere: Je'iel, Mattitja, Zabad, Zebina, Jaddaj, Joel og Benaja. ⁴⁴ Alle disse havde taget fremmede Kvinder til Ægte, men sendte nu Hustruer og Børn bort.

Hellig Bibel **The Holy Bible in Danish (OT 1931, NT 1907)**

Copyright © 1907, 1931 Det Danske Bibelselskab

Language: Dansk (Danish)

Translation by: Danish Bible Society

The New Testament is in the Public Domain. The Old Testament is © 1931 Det Danske Bibelselskab 1931.

[The Danish Bible Society]

This etext is distributed by Professor Michael S. Hart through the Project Gutenberg Association at Carnegie-Mellon University (the "Project") under the Project's "Project Gutenberg" trademark and with the permission of the etext's copyright owner.

LICENSE

You can (and are encouraged!) to copy and distribute this Project Gutenberg-tm etext. Since, unlike many other of the Project's etexts, it is copyright protected, and since the materials and methods you use will effect the Project's reputation,

your right to copy and distribute it is limited by the copyright laws and by the conditions of this "Small Print!" statement.

[A] ALL COPIES: The Project permits you to distribute copies of this etext electronically or on any machine readable medium now known or hereafter discovered so long as you:

- (1) Honor the refund and replacement provisions of this "Small Print!" statement; and
- (2) Pay a royalty to the Project of 20% of the net profits you derive calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. If you don't derive profits, no royalty is due. Royalties are payable to "Project Gutenberg Association/Carnegie Mellon-University" within the 60 days following each date you prepare (or were legally required to prepare) your annual (or equivalent periodic) tax return.

[B] EXACT AND MODIFIED COPIES: The copies you distribute must either be exact copies of this etext, including this Small Print statement, or can be in binary, compressed, mark-up, or proprietary form (including any form resulting from word processing or hypertext software), so long as *EITHER*:

(1) The etext, when displayed, is clearly readable, and does *not* contain characters other than those intended by the author of the work, although tilde (~), asterisk (*) and underline (_) characters may be used to convey punctuation intended by the author, and additional characters may be used to indicate hypertext links; OR

(2) The etext is readily convertible by the reader at no expense into plain ASCII, EBCDIC or equivalent form by the program that displays the etext (as is the case, for instance, with most word processors); OR

(3) You provide or agree to provide on request at no additional cost, fee or expense, a copy of the etext in plain ASCII.

LIMITED WARRANTY; DISCLAIMER OF DAMAGES

This etext may contain a "Defect" in the form of incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other infringement, a defective or damaged disk, computer virus, or codes that damage or cannot be read by your equipment. But for the "Right of Replacement or Refund" described below, the Project (and any other party you may receive this etext from as a PROJECT GUTENBERG-tm etext) disclaims all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees, and YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE OR UNDER STRICT LIABILITY, OR FOR BREACH OF WARRANTY OR CONTRACT, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES, EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGES.

If you discover a Defect in this etext within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending an explanatory note within that time to the person you received it from. If you received it on a physical medium, you must return it with your note, and such person may choose to alternatively give you a replacement copy. If you received it electronically, such person may choose to alternatively give you a second opportunity to receive it electronically.

THIS ETEXT IS OTHERWISE PROVIDED TO YOU "AS-IS". NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, ARE MADE TO YOU AS

TO THE ETEXT OR ANY MEDIUM IT MAY BE ON, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE. Some states do not allow disclaimers of implied warranties or the exclusion or limitation of consequential damages, so the above disclaimers and exclusions may not apply to you, and you may have other legal rights.

INDEMNITY

You will indemnify and hold the Project, its directors, officers, members and agents harmless from all liability, cost and expense, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following that you do or cause:

[1] distribution of this etext, [2] alteration, modification, or addition to the etext, or [3] any Defect.

WHAT IF YOU *WANT* TO SEND MONEY EVEN IF YOU DON'T HAVE TO?

Project Gutenberg is dedicated to increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form. The Project gratefully accepts contributions in money, time, scanning machines, OCR software, public domain etexts, royalty free copyright licenses, and whatever else you can think of. Money should be paid to "Project Gutenberg Association/Carnegie-Mellon University".

2021-07-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

513e5c96-9333-5304-9e1c-c284344d9d1c